अक्षराङ्कन पद्धतिको कार्यान्वयन पछि कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्ना र रजिस्ट्रेशन सम्बन्धमा सुझाव पेश गर्न गठित समितिको प्रतिवेदन, २०७३

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा सञ्चालन समिति समक्ष प्रस्तुत

प्रस्तुतकर्ता

संयोजकः श्री भास्करदत्त पन्त, निमित्त निर्देशक, सचिवालय, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

सदस्यः श्री गेहनाथ गौतम, उप नियन्त्रक, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, शिक्षा मन्त्रालय

सदस्यः श्री युक्तप्रसाद शर्मा, उप निर्देशक, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय

२६ माघ, २०७३

प्राक्कथन

शिक्षा क्षेत्रमा पहुँच अभिवृद्धि, गुणस्तर प्रवर्धन र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि सरकारको प्रामिकतामा रहेको छ । विद्यालय शिक्षामा सबैको सरल र सहज पहुँच बढाइ प्राज्ञिक विषयगतधार अनुसार योग्य जनशक्ति उत्पादन गर्ने नीति तथा कार्यक्रमगत प्राथमिकता हुनु पर्दछ । यसका लागि मुलुकको अभ्यास, आवश्यकता र विश्वमा प्रचलित अभ्यास तथा मान्यताको आत्मसात गर्दै जानु पर्दछ । नेपालमा वि.सं. १९९० देखि नै एसएलसी परीक्षामा अंकमा आधारित मूल्यांकन पद्धति अपनाइएकोमा गतवर्षबाट अक्षरांकन पद्धति प्रारम्भ भएको छ । यससँगै विद्यार्थीको ल्याकत प्रमाणिकरण र थप अध्ययनका लागि भर्ना हुने आधारहरुमा नयाँ पद्धति स्थापना गर्न खोजिएको छ । यसबाट तत्काल केही असपष्टता र द्विविधा हुनु स्वभाविक हो । यसका लागि स्थापना गर्न खोजिएको पद्धतिका बारेमा विज्ञ तथा सरोकारवालाको सुझाव ग्रहण गरी संस्थागत गर्दै जानु पर्दछ । यसका साथै अनुभव र अभ्यासबाट सिकिएका पाठका आधारमा पद्धतिमा सबलीकरण गर्दै लग्नु पर्दछ ।

कक्षा ११मा विद्यार्थी भर्ना, अध्ययनको अवसर अभिवृद्धि, रजिस्ट्रेशन, विषयगत प्राज्ञिक मर्यादा कायम गर्नका लागि निर्दिष्ट मापदण्ड पालना गर्नु गराउनु हामी सबैको दायित्व हुन आउँछ । यस सम्बन्धमा कक्षा ११ मा नयाँ पद्धतिअनुसार निर्धारित आधार बमोजिम भएको भर्ना र आधार पूरा नगरी आवेदन गरिएको सम्बन्धमा अध्ययन गरी सुझाव पेश गर्न राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा सञ्चालक समितिबाट हामीलाई दिइएको कार्यादेश अनुसार यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । यो महत्वपूर्ण जिम्मेवारी हामीलाई विश्वास गरी प्रदान भएकोमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा सञ्चालक समिति प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यो प्रतिवेदनले पद्धतिको पालना गर्न र परीक्षा सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहजता बढाउन सहयोग पुग्ने अपेक्षा गर्दछौं ।

यस समितिलाई आफ्नो कार्य सम्पादनका क्रममा मार्गदर्शन गर्नुहुने राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका सदस्य सचिव डा. डिल्लीराम रिमालज्यू र सहसचिव श्री दुर्गाप्रसाद अर्यालज्यू प्रति आभारी छौं । हामीलाई आवश्यक सहयोग गर्नु हुने राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका, परीक्षा नियन्त्रक श्री सन्तोषकुमार अर्याल, शाखा कार्यालय, काठमाडौ र हेटौडा सहित सबै शाखा कार्यालयका साथीहरु प्रति धन्यबाद व्यक्त गर्दछौं । यसै गरी आफ्ना महत्वपूर्ण धारणा राखिदिनु भएकोमा शिक्षा मन्त्रालयका सह सचिव डा. तुलसीप्रसाद थपलिया, तत्कालीन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्का सदस्य सचिव श्री नारायणप्रसाद कोइराला, गोल्डेन गेट कलेज काठमाडौका सञ्चालक एवं हिसानका केन्द्रीय अध्यक्ष श्री रमेश सिलवाल एवम् मकवानपुर बहुमुखी क्याम्पस हेटौडा, सिद्धार्थ मावि हेटौडा र रत्नराज्य मावि काठमाडौ, अफिसियल कार्यमा सहयोग गर्नु हुने GIS विज्ञ श्री नारायण पोखेल तथा सहयोगी सबै प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै यो प्रतिवेदन प्रस्तुत गरिएको छ ।

विषय सूची

	पेज
प्राक्कथन	क
खण्ड १ - प्रारम्भिक	१ - २
१.१ परिचय	१
१.२ प्रतिवेदनको उद्देश्य	२
१.३ प्रतिवेदनको आधार	२
खण्ड २ - विषयवस्तुको सन्दर्भ र प्रस्तुति	३ - १२
२.१ पृष्ठभूमि	३
२.२ विद्ययालय शिक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ को व्यवस्था	३
२.३ एसएलसी ग्रेड सिटको व्यवस्था	४
२.४ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको नियमित कार्य	४
२.५ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट प्राप्त विवरण	५
२.६ अवस्था अध्ययन	६
२.७ स्थलगत अनुगमन	७
२.८ अन्तर्क्रिया	८
२.९ पत्राचार एवं टेलिफोन सम्पर्क	१०
२.१० विषयवस्तु विश्लेषण	११
खण्ड तीन - निश्कर्ष र सुझाव	१३ - १४
३.१ निश्कर्ष	१३
३.२ सुझाव	१३
सन्दर्भ सामग्रीहरु	
अनुसूचीहरु (१ देखि ६ सम्म)	

खण्ड १

प्रारम्भिक

१.१ परिचय :

वि.सं २०७१ र २०७३ देखि एसएलसी परीक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति (Letter Grading System) अनुसार नतिजा प्रकाशन भई कक्षा १० पूरा गरेका विद्यार्थीहरु कक्षा ११ मा अध्ययनरत छन् । अक्षराङ्कन पद्धति अनुसारका ग्रेड सिटका आधारमा कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्नाका लागि तत्कालीन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को २०७३ असार १५ गतेको बैठकबाट मूलरुपमा विषयगत आधारहरु तय गरियो । यस सन्दर्भमा केही विद्यालयहरुमा भर्नाका लागि निर्धारित आधार पूरा नगरेका विद्यार्थी समेत भर्ना गरिएको र तदनुसार रजिस्ट्रेशन दर्ताका लागि दवाव आउने गरेको भन्ने केही शाखा कार्यालहरुबाट गुनासो समेत आएकोले यसको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक देखिएको छ । कक्षा १० पूरा गरी हाल कायम रहेको राष्टिय स्तरको परीक्षामा सामेल भई निश्चित शैक्षिक योग्यता हाँसिल गरेका व्यक्तिहरुले उच्च शिक्षाका लागि आकांक्षा राख्नु स्वाभाविकै हो । तर विषयगत भर्नाका लागि नियामक निकायबाट निर्धारित आधारहरु विपरित हुनु कति उचित वा अनुचित हो ? यो समस्याको अवस्था कस्तो छ ? र व्यवस्थापन गर्न के गर्न उचित हुन्छ ? भन्ने विषयमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा सञ्चालक समितिको मिति २०७३ माघ १३ गतेको बैठकको निर्णयअनुसार छानविन गरी सुझाव पेश गर्न संयोजक, नि. निर्देशक श्री भास्करदत्त पन्त, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सदस्य श्री गेहनाथ गौतम, उप नियन्त्रक, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय, शिक्षा मन्त्रालय र सदस्य श्री युक्तप्रसाद शर्मा, उप निर्देशक, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय रहेको एक समिति गठन गरियो । यस समितिलाई निम्न बमोजिम कार्यादेश रहेको छ :

- अक्षराङ्कन पद्धतिबाट कक्षा १० पूरा गरेका विद्यार्थीहरु निर्धारित मापदण्ड अनुसार भर्ना भएको अवस्था नभएमा त्यस्ता विद्यार्थीलाई के गर्ने ?
- यस कार्यमा विद्यालय दोषी भए के सजाय दिने ?
- यस्ता विद्यार्थीका रजिष्ट्रेशन फारमलाई कसरी व्यवस्थापन गर्ने ?

यो प्रतिवेदन समितिलाई दिइएको कार्यादेश अनुसारका विषयमा छोटो समयमा गरिएको अध्ययनबाट प्राप्त विवरणका आधारमा व्यवस्थापनका लागि सुझाव पहिचान गर्न केन्द्रित छ ।

१.२ प्रतिवेदनको उद्देश्य

यस प्रतिवेदनको उद्देश्य देहायबमोजिम रहेको छ :

१. अक्षराङ्कन पद्धतिबाट कक्षा १० पूरा गरेका विद्यार्थीहरु निर्धारित मापदण्ड अनुसार भर्ना भएको अवस्था नभएमा त्यस्ता विद्यार्थीहरुको व्यवस्थापन कसरी गर्ने ?

२. विद्यालय दोषी पाइएमा कारवाहीको सिफारिस गर्ने ?

३. रजिष्ट्रेशन फारम कसरी व्यवस्थापन गर्ने ?

१.३. प्रतिवेदनको आधार

यस प्रतिवेदनको तयारीका क्रममा मौजुदा व्यवस्थाको अध्ययन, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालय र विद्यालयहरुको स्थलगत अनुगमन, सरोकारवालासँग प्रत्यक्ष भेटघाट, छलफल, अन्तरक्रिया तथा टेलिफोन मार्फत जानकारी र अस्वीकृत फारममा समावेश भएका प्रमाणपत्रहरुको अध्ययन समेत गरिएको छ ।

खण्ड २

विषयवस्तुको सन्दर्भ र प्रस्तुति

२.१. पृष्ठभूमि :

विद्यार्थीले प्राप्त गरेको उपलब्धिलाई अङ्क वा अक्षरमा अङ्कित गरी प्रमाणित गर्ने मूख्य रुपमा दुई तरिका प्रचलित छन् । नेपालमा एसएलसी परीक्षाको ८० वर्ष पुरानो पद्धतिमा परिवर्तन गरी विद्यार्थीको उपलब्धि स्तरीकरण र प्रमाणीकरण गर्न हाल अक्षराङ्कन पद्धति अवलम्बन गरिएको छ । सन् १७८५ देखि एल (Yale) विश्व विद्यालयले अक्षराङ्कन प्रणालीको प्रयोगद्धारा विद्यार्थीको क्षमता निर्धारण गर्ने अभ्यासको थालनी भएको थियो (George W. Pierson,wikipedia.org) । यो पद्यति हाल विश्वभर अधिक प्रचलनमा रहेको देखिन्छ । राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्को २०७१ मङ्सिर २४ गते बसेको बैठकबाट माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा (एसएलसी) पद्धतिमा रहेको अङ्कद्धारा गरिने मूल्याङ्कन प्रणालीमा परिवर्तन गरियो । यसअनुसार २०७१ को शैक्षिक सत्रमा देशभर सञ्चालित ९९ वटा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाधारका विद्यालयहरूमा सोही धार अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूका लागि २०७१ को शैक्षिक सत्रदेखि सबै विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि ६ ग्रेड कायम गरी अक्षराङ्कन पद्यति लागु गरियो । यसै गरी परिषदको २०७२ मङ्सिर २४ र फागुन ६ गते बसेको बैठकबाट नौ ग्रेड कायम भएअनुसार एसएलसी परीक्षाको नतिजा प्रकाशनपछि कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्ना गरी पठन-पाठन भईरहेको छ ।

२.२ विद्ययालय शिक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ को व्यवस्था

विद्यालय शिक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ अनुसार यस पद्धतिको कार्यान्वयन गर्नुका ३ उद्देश्य निर्धारित छन् :

१ विद्यार्थीको सिकाइ सक्षमतालाई यथारूपमा प्रमाणीकरण गर्ने ।

२ सिकाइ उपलब्धिको अङ्कन गर्दा देखिने अङ्कगत स्तरहरूलाई नौ वटा अक्षरगत स्तरमा सूचित गर्ने ।

३ शैक्षिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्दै शैक्षिक गुणस्तर प्रवर्धन गर्ने ।

हाल निर्धारित नौ ग्रेड र अन्य विवरण अनुसूची १ मा राखिएको छ । यस कार्यविधिको बुँदा नं ५.२ मा *"अक्षराङ्कन पद्धतिअनुसार प्रदान गरिएको प्रमाणपत्रलाई माथिल्लो शिक्षा प्रदान गर्ने अवसर प्रदान गर्न वा सार्वजनिक सेवा वा रोजगारीका लागि योग्यता कायम गर्ने सम्बन्धमा सरोकारवाला निकाय वा संस्थाले आफ्नो उद्देश्य र आवश्यकताअनुसार यसको उपयोग गर्न सक्ने छन् ।"* भन्ने व्यवस्था छ ।

यस पद्धतिअनुसार प्रदान गरिने प्रमाणपत्र तथा लब्धाङ्क पत्रमा उत्तीर्ण/अनुत्तीर्णको व्यवस्था नरहने र सोको सट्टा समग्र ग्रेड दिइने व्यवस्था छ । (बुँदा नं ३.१.३.२) यसै गरी डी र डी भन्दा तल्लो ग्रेड प्राप्त गरेका विद्यार्थीले कुनै दुई विषय माथिल्लो ग्रेड प्राप्तिका लागि पुनःमूल्याङ्कन गराउन चाहेमा माध्यमिक शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा समितिको निर्णयबमोजिम हुने ग्रेड वृद्धि परीक्षामा सामेल हुनपाउने छन् तर दुई विषयभन्दा बढी विषयमा डी र डी भन्दा तल्लो ग्रेड प्राप्त गरेका विद्यार्थीले आफूले चाहेका विषयमा पुनःमूल्याङ्कन गराउन चाहेमा आगामी मूल परीक्षामा सहभागी हुन पाउने छन् । (बुँदा नं ३.१.३.४)

२.३. एसएलसी ग्रेड सिटको व्यवस्था

एसएलसी परीक्षाको प्रमाणपत्र र ग्रेड सिटमा विषयगत क्रेडिट आवर, विषयगत ग्रेड, विषयगत ग्रेड प्वाइन्ट र समग्रमा औषत ग्रेड प्वाइन्ट प्रदान गरिएको छ । परीक्षामा सबै विषयमा सामेल नभएका परीक्षार्थीले औषत ग्रेड प्वाइन्ट प्राप्त गरेका छैनन् ।

ग. विद्यार्थी भर्नाको आधार

तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को मिति २०७३ जेष्ठ २९ गते र संशोधित २०७३ असार १५ गतेको सूचना अनुसार विज्ञान विषयमा अध्ययनका लागि भर्नाका हुन न्यूनतम GPA २, विज्ञान र गणितमा सी प्लस तथा अंग्रेजी, नेपाली र सामाजिक शिक्षामा डी प्लस हुनुपर्ने मापदण्ड तय गरेको छ । प्राविधिक तथा व्यवसायिक विषयमा न्यूनतम GPA १.६ प्राप्त गरेमा भर्ना हुन सकिने तथा अन्य विषय समुहको हकमा GPA १.६ र सम्वन्धित विषयमा डी प्लस हुनुपर्ने मापदण्ड तय गरेको छ । शिक्षा विभाग र राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्यांकन परिषद्बाट Mass Communication र संस्कृत विषयका लागि थप लचिलो मापदण्ड तय गरी अधिकतम विद्यार्थी भर्नाको अवसर प्रदान गरिएको छ ।

२.४. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको काम,कर्तव्य र अधिकार

शिक्षा ऐन २०२८ को आठौँ संशोधन २०७३ लागु भएसँगै तत्कालीन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को संरचना यस बोर्डमा रुपान्तरण भएको छ । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको काम,कर्तव्य र अधिकार निम्नानुसार तोकिएको छ ।

क) मन्त्रालयले स्वीकृत गरेको परीक्षा सम्बन्धी नीतिको अधीनमा रही बोर्डको नीति निर्धारण गरी कार्यान्वयन गर्ने र गराउने,

ख) बोर्डको दीर्घकालीन योजनात यार गरी कार्यान्वयन गर्ने र गराउने,

ग) विद्यालय शिक्षा परीक्षाको मर्यादा र गुणस्तर कायम भए नभएको सम्बन्धमा मूल्यांकन गर्ने र गराउने,

घ) बोर्डको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने,

ङ) बोर्डको काम सुचारु रुपले सञ्चालन गर्न आवश्यक आर्थिक स्रोत जुटाउने,

च) बोर्डको आवधिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्ने,

छ) तोकिए बमोजिमको अन्य कामहरु गर्ने र गराउने ।

बोर्डको हालको मुख्य जिम्मेवारी कक्षा ११ र १२ को परीक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन गर्ने तथा प्रमाणपत्र र माइग्रेसन जस्ता प्रमाणित कागजात विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने रहेको छ र कक्षा १० को अन्तमा हुने परीक्षा शिक्षा मन्त्रालय, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट सञ्चालन गर्ने गरी अधिकार प्रत्यायोजन गरिएको छ । माध्यमिक तह कक्षा ११ र १२ सम्बन्धी उल्लिखित कार्यहरु बोर्डले आफ्ना ११ वटा शाखा कार्यालयहरु मार्फत् सम्पादन गर्दै आएको छ । कक्षा ११ भर्ना भएका विद्यार्थीहरुको रजिस्ट्रेशन गर्ने, आवेदन लिने र परीक्षा व्यवस्थापन गर्ने कार्यका लागि चालु शैक्षिक सत्रमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट २०७३/०९/२४ मा निम्न व्यहोराको विवरण ११ वटै शाखा कार्यालयहरुबाट माग गरियो :

१. विद्यालय संचालनको अनुमति लिई रजिष्ट्रेशन शुल्क समय मै नबुझाएका (स्तर वृद्धि कोष रकम समेत) विद्यालय र सोमा अध्यनरत विद्यार्थी संख्या ।

२. कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरी कार्यालयबाट रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नभएका विद्यालय र सो मा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या ।

३. विद्यालय संचालनको स्वीकृत लिई विषय थपको स्वीकृत प्राप्त नभई रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरेका विद्यालयहरु र अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या ।

यी मध्ये यस समितिको अध्ययनको कार्यक्षेत्र बुँदा नं. २ रहेकोले सोही विषयमा अध्ययन केन्द्रित छ ।

२.५ राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट प्राप्त विवरण

कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरी कार्यालयबाट स्वीकृत नभएका रजिष्ट्रेशन फारम संख्या देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

परीक्षा संचालक समितिको २०७३ पुष २१ को निर्णयअनुसार माग गरिएको विवरण

सि.नं.	शाखा कार्यालय	विद्यालय संचालनको अनुमति लिई रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै नबुझाइएका (स्तर वृद्धि कोष रकम समेत) विद्यालय र सोमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या ।	कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरी कार्यालयबाट रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नभएका विद्यालय र सोमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या ।	विद्यालय संचालनको स्वीकृत लिई विषय थपको स्वीकृति प्राप्त नगरी रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरेका विद्यालयहरु र सोमा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या ।	विद्यालय संख्या
१.	काठमाण्डौं कार्यालय	-	२००	-	उल्लेख नभएको
२.	विराटनगर कार्यालय	-	फिर्ता गरीदिएको	१२८ जना	फिर्ता गरीदिएको
३.	खजुरा कार्यालय	२१५	४८	×	२३
४.	दाङ कार्यालय	-	११८	×	४४
५.	धनगढी कार्यालय	-	१८८	×	१८८
६.	नेपालगञ्ज कार्यालय	-	३६९	×	९१
७.	सुरखेत कार्यालय	४८	५	६२	०३
८.	हेटौंडा कार्यालय	४५	३९१	×	१३४
९.	लहान कार्यालय	-	-	रहेको यकिन भएन	-
१०.	पोखरा कार्यालय	-	-	-	-
११.	जनकपुर कार्यालय		-		-
	कुल जम्मा	३०८	१३१५	१९०	४८५

उल्लेखित तालिकाअनुसार कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरी शाखा कार्यालयहरुबाट रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नभएका १३१५ जना विद्यार्थी देखिन्छन । ११ वटा शाखा कार्यालयमध्ये ४ वटा शाखा कार्यालयमा यस्तो विद्यार्थीहरु रहेको देखिएन । हेटौंडा कार्यालयमा सबैभन्दा बढि ३९१ जना विद्यार्थी र काठमाडौं कार्यालयमा २०० विद्यार्थी रहेको देखिन्छ ।

२.६ अवस्था अध्ययन

एसएलसी परीक्षा २०७२ मा ५,८८,१५२ परीक्षर्थीहरु सामेल भएका थिए । यी मध्ये २ विषयमा डी र ई ग्रेड प्राप्त गरेका १,८५,५६४ जनाले ग्रेड वृद्धिको अवसर प्राप्त गरे भने यी मध्ये करिव ८० प्रतिशतले कक्षा ११ मा विभिन्न विषय समूहमा भर्ना भै अध्ययन गर्ने अवसर प्राप्त गरेका छन । गत वर्ष ३६९४२६ जना विद्यार्थी कक्षा ११ मा भर्ना भएका थिए भने यस वर्ष करिव ५ लाख ५० हजार कक्षा ११ मा भर्ना हुन योग्य रहेको देखिन्छ । यसरी गत वर्षको तुलनामा यो संख्या करिव ३३ प्रतिशत वढि देखिन्छ । प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम

परिषद्अन्तर्गत करिव ५० हजारले अध्ययनको अवसर प्राप्त गर्दछन् । शिक्षा ऐन आठौं संशोधन पश्चात् विद्यालयहरुको अनुमति/स्वीकृत/विषय थप स्वीकृत जस्ता कार्यहरु शिक्षा विभागबाट हुने व्यवस्था भए अनुरुप शिक्षा विभागबाट समेत पटक/पटक विषय थपको अनुमतिका लागि सूचना प्रकासित भएकोले विद्यार्थीले पढ्न पाउने दायरा अझ फराकिलो भएको अवस्था छ । त्यसैले मिल्दोजुल्दो विषयमा भर्ना गर्न/गराउन विद्यालयहरुले थप अवसर प्राप्त गरेको अवस्था छ ।

२.७ स्थलगत अनुगमन

यस समितिबाट आफूलाई प्राप्त कार्यादेश अनुसार मौजुदा व्यवस्थाको अध्ययन, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालय र विद्यालयहरुको स्थलगत अनुगमन, सरोकारवालासँग प्रत्यक्ष भेटघाट, छलफल, अन्तरक्रिया तथा टेलिफोन मार्फत जानकारी र अस्वीकृत फारममा समावेश भएका प्रमाणपत्रहरुको अध्ययन समेत गरिएको छ । यसक्रममा शाखा कार्यालय काठमाडौं र हेटौंडा तथा मकवानपुर वहुमुखी क्याम्पस हेटौंडा, सिद्धार्थ माध्यमिक विद्यालय हेटौंडा, श्री रत्नराज्य मावि नयाँ बानेश्वर, काठमाडौ, श्री गोल्डेन गेट कलेज काठमाडौमा विभिन्न मितिमा स्थलगत भ्रमण गरी अध्ययन गरियो । साथै श्री संस्कृत माध्यमिक विद्यालय मत्छरी रौतहटका प्रधानाध्यापक प्रवाशकुमार ठाकुरसंग प्रत्यक्ष अन्तर्क्रिया गरियो ।

(क) शाखा कार्यालय काठमाडौं : कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क बुझाएका करिव २०० वटा फारमहरु अस्वीकृत गरी सम्बन्धित विद्यालयमा फिर्ता पठाइएको । शैक्षिक सत्रको करिव अन्तिम समयमा आएर यस्ता फारमहरु स्वीकृत गर्न उपयुक्त हुदैन । यदि न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका फारमहरु स्वीकृत गर्दा अझ समस्या बल्झिने सक्ने ।

(ख) शाखा कार्यालय हेटौंडा : कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क बुझाएका करिव ३९१ फारमहरु अस्वीकृत गरी थाती राखिएको र सम्बन्धित विद्यालयलाई जानकारी गराई सकिएको । कक्षा ११ को परीक्षा तालिका सार्वजनिक भैसकेको सन्दर्भमा यस्ता फारमहरु स्वीकृत गर्न आवश्यक छैन ।

(ग) मकवानपुर वहुमुखी क्याम्पस हेटौंडा : +२ ग्रेडिङका सम्बन्धमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका पदाधिकारी र क्याम्पस प्रशासनसंगको अन्तर्क्रिया हुँदा यस मकवानपुर वहुमुखी क्याम्पसमा कुनै किसिमको समस्या नभएको कुरा अवगत भयो ।

(घ) सिद्धार्थ माध्यमिक विद्यालय हेटौंडा : +२ ग्रेडिङका सम्बन्धमा भर्ना गर्दा कुनै किसिमका समस्या या दुविधा छलफल तथा अन्तर्क्रियामा उपस्थित राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका पदाधिकारी र विद्यालय प्रशासन

र शिक्षकहरु बीच छलफल हुँदा यसमा कुनैपनि किसिमका समस्या र दुविधा नभएको कुरा अवगत भयो ।

(ङ) प्रधानाध्यापक, श्री प्रवाशकुमार ठाकुर, श्री संस्कृत माध्यमिक विद्यालय मत्छरी रौतहट : संस्कृत विषय लिई एसएलसी पुरा गरेका विद्यार्थीहरुको भर्ना अवसर अरुको तुलनामा कम रहेकाले आगामी दिनमा फराकिलो बनाउन सके उचित हुने ।

(च) श्री रत्नराज्य मावि नयाँ बानेश्वर, काठमाडौ :

२.८ अन्तर्क्रिया

यस समितिले आफ्नो कार्यादेश पुरा गर्नका लागि *शिक्षा मन्त्रालयका सह सचिव डां तुलसी थपलिया,* तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्का सदस्य सचिव श्री नारायण प्रसाद कोइराला, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका सह सचिव, श्री दुर्गाप्रसाद अर्याल, परीक्षा नियन्त्रक, श्री सन्तोषकुमार अर्याल, काठमाडौं कार्यालय प्रमुख, श्री कृष्ण प्रसाद शर्मा, हेटौंडा कार्यालय प्रमुख, श्री यम बहादुर खड्का, धनगढी कार्यालय प्रमुख, श्री विष्णु प्रसाद कोइराला, गोल्डेन गेट कलेज काठमाडौका सञ्चालक श्री रमेश सिलवाल लगायतका सरोकारवाला संस्था तथा व्यक्तिहरुसँग सामुहिक तथा व्यक्तिगत रुपमा अन्तर्क्रिया गरियो । सबैबाट कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क समयमै दाखिला गरी कार्यालयबाट रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नभएको विषयमा चाडैं निर्णय गर्न आवश्यक रहेको धारण व्यक्त भयो । धारणाको बुँदागत प्रस्तुति देहाय अनुसार छ ।

- तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट गरिएको भर्नाको मापदण्ड आफैमा लचिलो रहेको र अति समस्या देखिएका विषयमा शिक्षा विभाग र राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्यांकन परिषद्बाट समय समयमा तोकिएका मापदण्ड बाहेक थप निर्णय आवश्यक नरहेको ।
- कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका तर रजिष्ट्रेशन शुल्क बुझाएका फारमहरु स्वीकृत गर्न उपयुक्त हुदैन । यदि न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरेका फारमहरु स्वीकृत गर्दा अझ समस्या बल्झिने सक्ने ।
- कुनै एक विषय समूहमा भर्नाका आधार पूरा नगरी भूलवस भर्ना भई समस्यामा परेका विद्यार्थीहरुलाई सोही विद्यालयको अर्को अनुमति प्राप्त विषय समूहमा मापदण्ड मिल्ने भएमा विषयान्तर गरी अध्ययनको अवसर समेत प्रदान गरिएको ।

- तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट समयमै भर्नाको आधार तयार गरी शिक्षा मन्त्रालयबाट समेत सार्वजनिक गरिएको, वेभ साइडमा हालसम्म पनि राखिएकोले कानुनको अज्ञानता क्षम्य नहुने कानुनी सिद्धान्त अनुसारपनि अज्ञानतावस भए गरेका कार्य उपर क्षमा गर्न सकिन्न ।
- एसएलसीमा अक्षराङ्कन पद्धति लागू भएपछि अघिल्ला वर्षहरुको तुलनामा धेरै विद्यार्थीहरुले अध्ययनको अवसर प्राप्त गरेका छन ।
- विद्यार्थी भर्ना र विषयगत अध्ययनको अवसर र पहुँच अभिवृद्धि गर्न प्रयोगात्मक विषयहरु बाहेकका सामान्य सैद्धान्तिक विषयहरुको विषय थपको अनुमति प्रदान गर्दा लचिलो मापदण्ड अपनाउनु आवश्यक छ ।
- आगामी दिनमा मानविकी र शिक्षा विषय समूहमा भर्नाका लागि निर्धरण गरिएका बर्तमान आधारलाई भने केही लचिलो बनाउन आवश्यक छ

२.९ प्रत्राचार एवं टेलिफोन सम्पर्क

अल्प समयमा कार्य सम्पन्न गर्नु पर्ने अवस्था र भौगोलिक सन्निकटता नहुँदा सबै कार्यालयहरुबाट आवश्यक विवरणका लागि प्रत्राचारका साथै टेलिफोनमार्फत समेत थप जानकारी लिइयो । कतिपय विद्यालयहरुले भर्नाका आधार बारे समयमै सुसूचित हुन नसकेको गुनासो गरे । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालयहरुबाट पनि समान मापदण्ड अपनाइएको पाइएन । कतिपय कार्यालयहरु यस्ता फारमहरु तत्कालै फिर्ता गरेको पाइयो । केही कार्यालयले अध्ययन गरी अस्वीकृत भएका फारम फिर्ता गरेको पाइयो । त्यस्तै केही कार्यालयले अस्वीकृत भएका फारम पायत गरी राखेको पाइयो । यस क्रममा कुनै एक विषय समूहमा भर्नाका आधार पूरा नगरी समस्यामा परेका विद्यार्थीहरुलाई सोही विद्यालयको अर्को अनुमति प्राप्त विषय समूहमा मापदण्ड मिल्ने गरी विषयान्तर गरी अध्ययनको अवसर समेत प्रदान गरिएको । यसरी प्राप्त विवरणअनुसार शाखा कार्यालयहरुको अवस्था देहाय अनुसार रहेको पाइयो :

बोर्डको शाखा कार्यालयहरुबाट प्राप्त विवरण

सि. नं.	शाखा कार्यालयको नाम	सेवाप्रवाहहुने जिल्लाहरु	समस्याको अवस्था	विद्यार्थी संख्या	विद्यालय संख्या	कैफियत
१.	विराटनगर कार्यालय	ताप्लेजुङ्ग, संखुवासभा, भोजपुर, तेह्रथुम, पाँचथर, धनकुटा, इलाम, सुनसरी, मोरङ्ग, झापा	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम फिर्ता गरिएको
२.	लाहान कार्यालय	सिराहा, सप्तरी, उदयपुर, ओखलढुङ्गा, खोटाङ्ग	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम अस्वीकृत गरिएको
३.	जनकपुर कार्यालय	सिन्धुली, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही	रहेको	७ जना	७	मापदण्ड नपुगेका
४.	हेटौंडा कार्यालय	रौतहट, वारा, पर्सा, मकवानपुर, चितवन	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका २२५ फारम Pending मा रहेको
५.	काठमाडौं कार्यालय	काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपलाञ्चोक, दोलखा, रामेछाप, धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा, सोलुखुम्बु	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम फिर्ता गरिएको
६.	पोखरा कार्यालय	गोरखा, कास्की, तनहुँ, लमजुङ्ग, पर्वत, स्याङ्जा, मङ्नान, म्याग्दी, वाग्लुङ, मुस्ताङ	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम अस्वीकृत
७.	बुटवल कार्यालय	गुल्मी, पाल्पा, नवलपरासी, रुपन्देही, कपिलवस्तु, अर्घाखाँची	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम अस्वीकृत
८	नेपालगञ्ज कार्यालय	बाँके, बर्दिया, सुर्खेत, दैलेख, जाजरकोट, डोल्पा, जुम्ला, कालिकोट,मुगु, हुम्ला	रहेको	९६ जना	३७	मापदण्ड नपुगेका
९.	दाङ कार्यालय	दाङ, प्युठान, रोल्पा, रुकुम, सल्यान	रहेको	५२ जना	२३	मापदण्ड नपुगेका
१०.	धनगढी कार्यालय	कञ्चनपुर, कैलाली	रहेको	९८ जना	३१	मापदण्ड नपुगेका
११.	डडेल्धुरा कार्यालय	डडेल्धुरा, वैतडी, दार्चुला, बझाङ्ग, बाजुरा, डोटी, अछाम	नरहेको			मापदण्ड नपुगेका फारम अस्वीकृत गरिएको
	जम्मा		नरहेको: ७ रहेको: ४			

माथिको तालिकाबाट ११ मध्ये ७ शाखा कार्यालय अन्तर्गतका विद्यालयहरुमा अक्षराङ्कन पद्धतिबाट कक्षा १० पूरा गरेका तर कक्षा ११ मा भर्नाका लागि तोकिएको विषयगत मापदण्ड अनुसार मात्र भर्ना भएको र यस्तो अवस्था नभएका विद्यार्थीको फारम कार्यालयमा इन्ट्रि नै नगरिएको, इन्ट्रि गरेपनि रजिष्ट्रेन नगरेकाले हाल कुनै

समस्या नरहेको देखिन्छ । यस्ता फारमहरु कतै विद्यालयमै फिर्ता पठाइएको र कतै कार्यालयमै Pending मा नै राखिएको पाइयो । बाँकी ५ वटा शाखा कार्यालयहरुमा मापदण्ड नपुगेका फारमहरु बारे दुविधा रहेको पाइयो ।

२.१० विषयवस्तुको विश्लेषण

तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट २०७३ जेठमा एउटा मापदण्ड तयार गरी सो मापदण्ड अनुसार विद्यार्थी भर्ना गर्दा धेरै विद्यार्थी अवसरबाट वञ्चित हुनसक्ने भन्ने सरोकारवाला र विज्ञको समेत राय सुझावका आधारमा दोस्रो पटक २०७३ असार १५ गते मापदण्डमा फेरवदल गरी अवसर वृद्धि गरेको देखिन्छ । यसपछि पनि आम संचार र संस्कृत विषयमा भर्नाका लागि थप लचिलो मापदण्ड बनाई विद्यार्थी भर्नाको अवसर वृद्धि गरेको देखिन्छ । यसै गरी शिक्षा विभागबाट तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट तोकिएको समय सकिएपछि पनि विद्यालयहरुलाई थप विषय स्वीकृतिका लागि समय थप गरिएको र यस आधारमा धेरै विद्यालयहरुले विषय थप गरी विद्यार्थी भर्नाको अवसर वृद्धि गरेको देखिन्छ ।

उल्लिखित आधारमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका अधिकांस शाखा कार्यालयहरुबाट तदनुरुप कार्य सम्पादन भएको देखिन्छ भने केहि शाखा कार्यालयहरुले स्पष्ट निर्णय लिन सकेको देखिएन । यसैगरी कक्षा ११ संचालन गर्ने अनुमति प्राप्त गरेका ३७६५ विद्यालयहरु मध्ये केहि विद्यालयले मापदण्ड नपुगेका विद्यार्थीहरुबाट समेत आवेदन लिई सिफरिस सहित सम्बन्धित शाखा कार्यालयमा पेश गरेको पाइयो ।

यस समितिले कार्यादेश प्राप्त गर्दा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट १३१५ विद्यार्थीहरु रहेको विवरण प्राप्त भएकोमा समितिबाट स्थलगत अनुगमन, पत्राचार, टेलिफोन सम्पर्क गरी समस्या केलाउँदा ९८ विद्यालयका २५३ जना विद्यार्थीहरु मात्र मापदण्ड अनुसार रजिष्ट्रेशन हुन नसक्ने देखियो । केहि विद्यालयहरुले मापदण्ड नपुगेका विषयमा विद्यार्थी भर्ना गरेपनि रजिष्ट्रेशनका लागि आवेदन गर्नु पूर्व नै मापदण्ड पुग्ने विषयमा विषय परिवर्तन गरी सहजरुपले व्यवस्थापन गरेको पाइयो । थोरै विद्यालयहरुले मापदण्ड नपुगेका विद्यार्थीको तोकिएको दस्तुरसहितको रजिष्ट्रेशन फारम पेश गरिएकोमा सम्बन्धित शाखा कार्यालयहरुबाट मापदण्ड अनुरुप नभएका फारम इन्ट्रि नगरी तत्कालै फिर्ता गरिएको देखियो । कतिपय विद्यालयहरुले मापदण्ड नपुगेका विद्यार्थीको तोकिएको दस्तुरसहितको रजिष्ट्रेशन फारम कार्यालयमा पेश गरी रजिष्ट्रेशनका लागि दबाव दिएको पाइयो । यस्ता फारमहरु कार्यालयमा Pending मा रहेको देखियो ।

उल्लिखित अवस्था हेर्दा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका अधिकांश शाखा कार्यालयहरुले आफै समस्या समाधान गरेको र विद्यालयहरुले पनि यस कार्यमा सहयोग गरेको देखिन्छ । केहि शाखा कार्यालयहरुबाट स्पष्ट आधार हुदाँहुदै केन्द्रमा निर्देशन माग गरी स्थानिय तहबाट समस्या समाधान गर्न प्रर्याप्त पहल हुन नसकेको पाइयो । विद्यालयहरुले पनि भर्ना सम्बन्धी स्पष्ट आधार हुदाँहुदै आश्वासन दिई विद्यार्थीहरुलाई पठनपाठनमा सरिक गराई रजिष्ट्रेशनका लागि सम्बन्धित शाखा कार्यालयहरु र केन्द्रमा समेत दबाव दिने गरेको बुझियो । उदाहरणका लागि शाखा कार्यालय बाँकेले कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु नपुगेका विद्यार्थीहरुलाई केहि विद्यालयले भर्ना गरेको अवस्थामा

रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नगर्दा विद्यार्थीहरु निकै मर्कामा पर्ने र शिक्षा प्राप्त गर्ने पहुँचबाट समेत टाढा हुने देखिन्छ । भन्ने व्यहोरासहित निर्देशन माग गरेको समेत पाइयो ।

यस खण्डको पहिलो अनुच्छेदका आधारमा हेर्दा न्यूनतम आधारहरु नपुगेका विद्यार्थीहरुलाई केहि विद्यालयले भर्ना गरेको अवस्थामा रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत नगर्दा विद्यार्थीहरु निकै मर्कामा पर्ने र शिक्षा प्राप्त गर्ने पहुँचबाट समेत टाढा हुने भन्ने आशय उपयुक्त देखिन्न । यस्ता फारम स्वीकृत गर्दा पूर्व निर्धारित मापदण्ड उल्लङ्घन हुन जाने, कक्षा १० पुरा गरेका विद्यार्थीहरुको ग्रेड सिटमा नै डी र ई ग्रेडलाई Insufficient र Very insufficient व्याख्या गरिएको सन्दर्भ मनन गर्दा विषयगत न्यूनतम मापदण्ड पूरा नगरेका विद्यार्थीबाट उपलब्धीस्तर कायम हुन नसक्ने, अन्य कार्यालय र विद्यालयहरुबाट तोकिएको मापदण्ड पालना गर्दा भर्ना हुन नसकेका विद्यार्थी र सरोकारवालाबाट समेत थप समस्या सृजना हुनसक्ने र बोर्डको परीक्षा सम्बन्धी आन्तरिक व्यवस्थापन तथा शैक्षिक क्यालेण्डरसमेत प्रभावित हुन सक्ने देखिन्छ । कक्षा १० पुरा गदा ग्रेड सिटमा डी र ई ग्रेड प्राप्त गरेका विद्यार्थीहरुलाई दिइएको ग्रेड वृद्धिको अवसरबाट आफ्नो स्तर सुधार गर्ने मौका प्रदान गरिएको छ भने प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवशायिक तालिम परिषद्बाट संचालन हुने विभिन्न कार्यक्रममा सहभागी हुनसक्ने अवसर कायम रहेको छ ।

खण्ड तीन
निश्कर्ष र सुझाव

३.१ निश्कर्ष

तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट गरिएको भर्नाको मापदण्ड आफैमा लचिलो रहेको र समस्या देखिएका केहि विषयमा शिक्षा विभाग र राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्बाट समय समयमा मापदण्ड संशोधन भएको छ । तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट समयमै भर्नाको आधार तयार गरी शिक्षा मन्त्रालयबाट समेत सार्वजनिक गरिएको, वेभ साइडमा हालसम्म पनि राखिएको छ । शिक्षा ऐन आठौं संशोधन पश्चात् विद्यालयहरुको अनुमति/स्वीकृत/विषय थप स्वीकृत जस्ता कार्यहरु शिक्षा विभागबाट हुने व्यवस्था भए अनुरुप शिक्षा विभागबाट समेत पटक/पटक विषय थपको अनुमतिका लागि सूचना प्रकासित भएकोले विद्यार्थीले पढ्न पाउने दायरा अझ फराकिलो भएको अवस्था छ । कतिपय विद्यालयहरुले भर्नाका आधार बारे समयमै सुसूचित हुन नसकेकाले आगामी दिनमा समयमै अभिमुखिकरणको आवश्यकता औंल्याए । राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालयहरुबाट पनि समान मापदण्ड अपनाइएको पाइएन । कतिपय कार्यालयहरुले फारम नै नबुझेको, कतिपयले फारम फिर्ता गरेको र कतिपयले थाती राखेकोले समस्या सृजना भएको पाइयो । केहि विद्यालयहरुबाट मापदण्ड नपुगेका विषयमा विद्यार्थी भर्ना गरेपनि रजिष्ट्रेशनका लागि आवेदन गर्नु पूर्व नै मापदण्ड पुग्ने विषयमा विषय परिवर्तन गरी सहजरुपले व्यवस्थापन भएको छ । यी तथ्यहरुका आधारमा न्यूनतम योग्यता भएका विद्यार्थीहरु कक्षा ११ मा भर्ना हुनबाट वञ्चित हुने अवस्था देखिएन ।

३.२ सुझाव

मौजुदा व्यवस्थाको अध्ययन, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालय र विद्यालयहरुको स्थलगत अनुगमन, सरोकारवालासँग प्रत्यक्ष भेटघाट, छलफल, अन्तरक्रिया तथा टेलिफोन मार्फत जानकारी र अस्वीकृत फारममा समावेश भएका प्रमाणपत्रहरुको अध्ययन समेत गर्दा निम्न सुझावहरु प्रस्तुत गरिएको छ :

(क) तत्कालिन उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट समयमै भर्नाको आधार तयार गरी शिक्षा मन्त्रालयबाट समेत सार्वजनिक गरिएको, वेभ साइडमा हालसम्म पनि राखिएकोले कानुनको अज्ञानता क्षम्य नहुने कानुनी सिद्धान्तअनुसार पनि अज्ञानतावस भए गरेका कार्य उपर क्षमा गर्न उपयुक्त नहुने भएकाले कक्षा ११ मा भर्ना हुनका लागि तोकिएको न्यूनतम आधारहरु पूरा नगरी रजिष्ट्रेशन शुल्क बुझाएर पेस गरिएका फारमहरु स्वीकृत गर्न उपयुक्त हुदैन ।

(ख) कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्नाको विषयगत मापदण्ड अनुसार आधार पुरा भएका विद्यार्थीका मात्र रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत गर्नु पर्दछ र मापदण्ड पुरा नभई रजिष्ट्रेशन फारम अस्वीकृत भएका विद्यार्थीहरुको विवरण शाखा कार्यालयहरुले सम्बन्धित विद्यालयहरुमा लिखित जानकारी गराउनु पर्ने ।

(ग) यो व्यवस्था पहिलोपटक कार्यान्वयनमा ल्याइएको हुनाले तोकिएको आधार विपरित विद्यार्थी भर्ना गरी रजिष्ट्रेशनका लागि राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डमा सिफारिस गरी पठाएका फारमहरुमा प्रमाणित गरि पठाउने र स्वीकृतीका लागि दवाबसमेत दिने प्रधानाध्यापकलाई शाखा कार्यालयहरुबाटै स्पष्टीकरण सोधी आवश्यक कारबाही गर्नु उपयुक्त हुने ।

(घ) तोकिएको आधार विपरित विद्यार्थी भर्ना गरी रजिष्ट्रेशनका लागि सिफारिस गरी पठाएका फारमहरु सम्बन्धित शाखा कार्यालयहरुबाट मापदण्ड अनुरुप नभएमा इन्ट्रि नगरी तत्कालै फिर्ता गर्ने, Pending मा राख्ने र सम्बन्धित विद्यालयहरुलाई मापदण्ड सम्झाउने विकल्प हुदाँहुदै निर्धारित नीति विपरीत निर्देशन माग गर्ने प्रवृतिलाई निरुत्साहित गर्दै जाने ।

(ङ) रजिष्ट्रेशनको आवेदन स्वीकृत नभई समस्या परेका विद्यार्थीका हकमा सोही विद्यालयको अर्को अनुमति प्राप्त विषयमा मापदण्ड मिल्ने गरी विषयान्तर गरी अध्ययनको अवसर प्रदान गरिएको भएमा त्यस्ता विद्यार्थीहरुको आवेदन एक पटकका लागि स्वीकृत गर्ने ।

(च) राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयबाट जारी भएको वार्षिक कार्य तालिका अर्थात् शैक्षिक क्यालेण्डरलाई अक्षरशः पालना गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

(छ) विद्यालयहरु र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका शाखा कार्यालयहरुबाट पनि समान मापदण्ड अपनाइएको नपाइएकाले विद्यालय एवं शाखा कार्यालयहरुलाई यस सम्बन्धमा अभिमुखीकरण उपयुक्त हुने ।

(ज) चालु शैक्षिक सत्रको देशव्यापी अनुभवका आधारमा कक्षा ११ मा भर्नाका लागि निर्धारित विषयगत मापदण्डमा सामयिक परिमार्जन आवश्यक देखियो । यस क्रममा विशेषतः मानविकी र शिक्षा विषय समूहमा भर्नाका लागि निर्धारण गरिएका बर्तमान मापदण्डमा विज्ञको सुझाव लिई केही लचिलो बनाउन उपयुक्त हुने ।

(झ) प्रयोगात्मक विषयहरु बाहेकका सामान्य सैद्धान्तिक विषयहरुको विषय थपको अनुमति प्रदान गर्दा लचिलो मापदण्ड अपनाउन पर्ने ।

सन्दर्भ सामग्री

१. विद्यालय शिक्षामा अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ (संशोधनसहित), शिक्षा मन्त्रालय, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, सानोठिमी ।

२. शैक्षिक सत्र २०७३।०७४ देखि उच्च माध्यमिक तहमा विद्यार्थी भर्नासम्बन्धी संशोधित सूचना, १६असार, २०७३ गोरखापत्र दैनिक

३. वेभ साइटहरुः moe.gov.np, doe.gov.np र neb.gov.np

४. शिक्षा ऐन २०२८ (आठौं संशोधन २०७३)

५. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड परीक्षा संचालन सम्बन्धी निर्देशिका २०७३

६. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड प.नि.का. र शाखा कार्यालयहरुबाट प्राप्त अभिलेखहरु

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ - समिति गठन सम्बन्धी पत्र

अनुसूची २ - हाल निर्धारित नौ ग्रेड र अन्य विवरण

अनुसूची ३ - शै.स. २०७३/०७४ देखि उच्च माध्यमिक तहमा विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी संशोधित सूचना,

शिक्षा मन्त्रालय, पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्राप्त पत्र

अनुसूची ४ - शाखा कार्यालयबाट विवरण माग गरिएको पत्र

अनुसूची ५ - शाखा कार्यालयबाट प्राप्त विवरण

काठमाडौं

कैलाली

दाङ

डडेल्धुरा

रुपन्देही

अनुसूची ६ - अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा गरिएको निर्णयको प्रतिलिपि

सिद्धार्थ मावि, हेटौंडा

मकवानपुर वहुमुखी क्याम्पस, हेटौंडा

रत्नराज्य मावि वानेश्वर, काठमाडौं

शाखा कार्यालय, हेटौंडा

अनुसूचीहरु

अनुसूची १

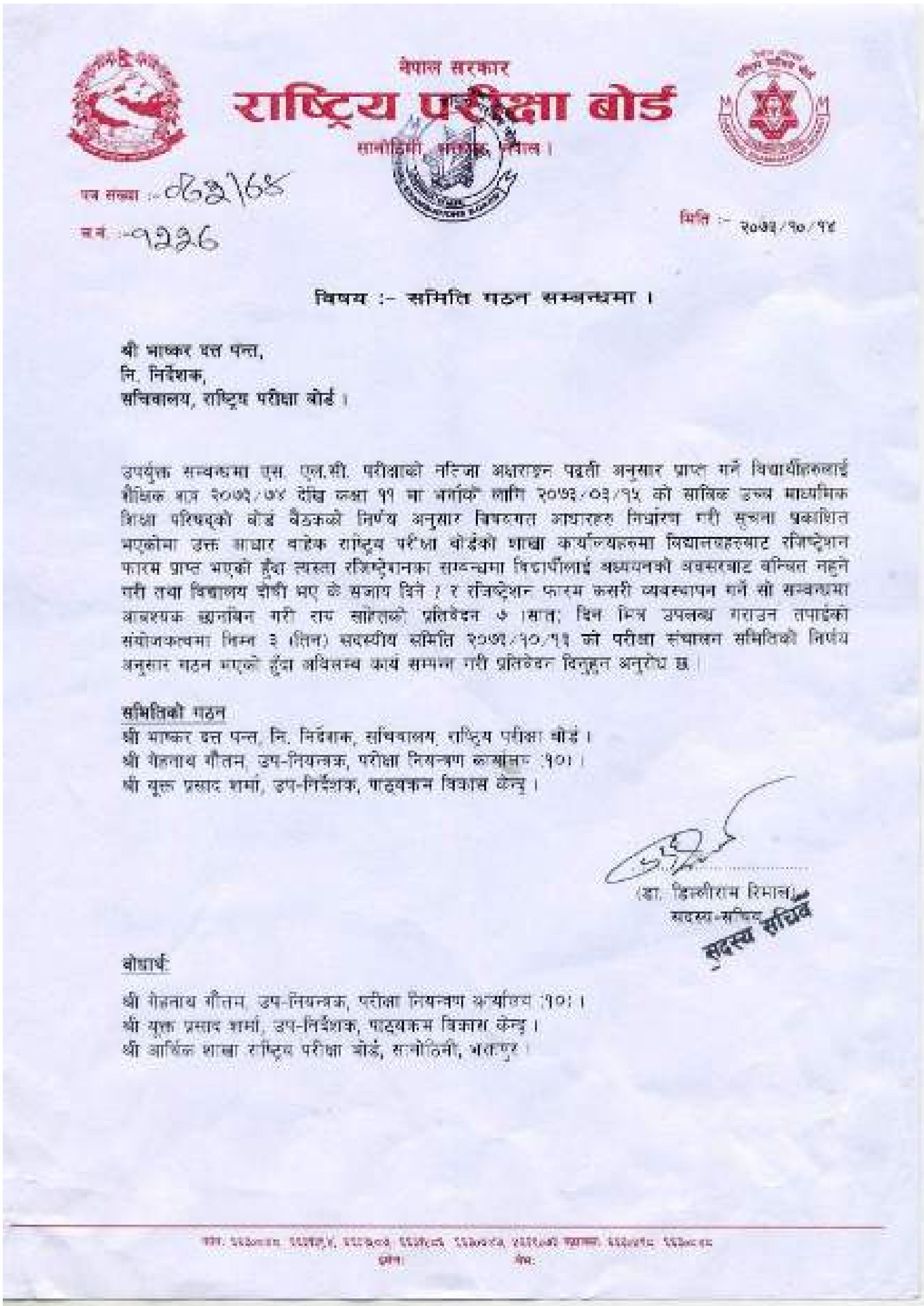

नेपाल सरकार
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल ।

पत्र संख्या :- ०७३/०७४
च.नं. :- १२२६

मिति :- २०७३/१०/१४

विषय :- समिति गठन सम्बन्धमा ।

श्री भाष्कर दत्त पन्त,
नि. निर्देशक,
सचिवालय, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा एस. एल.सी. परीक्षाको नतिजा अक्षराङ्कन पद्धती अनुसार प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक सत्र २०७३/७४ देखि कक्षा ११ मा भर्नाको लागि २०७३/०३/१५ को साविक उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को बोर्ड बैठकको निर्णय अनुसार विषयगत आधारहरु निर्धारण गरी सूचना प्रकाशित भएकोमा उक्त आधार बाहेक राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको शाखा कार्यालयहरुमा विद्यालयहरुबाट रजिष्ट्रेशन फारम प्राप्त भएको हुँदा त्यस्ता रजिष्ट्रेशनका सम्बन्धमा विद्यार्थीलाई अध्ययनको अवसरबाट वन्चित नहुने गरी तथा विद्यालय दोषी भए के सजाय दिने / र रजिष्ट्रेशन फारम कसरी व्यवस्थापन गर्ने सो सम्बन्धमा आवश्यक छानबिन गरी राय सहितको प्रतिवेदन ७ (सात) दिन भित्र उपलब्ध गराउन तपाईंको संयोजकत्वमा निम्न ३ (तिन) सदस्यीय समिति २०७३/१०/११ को परीक्षा संचालन समितिको निर्णय अनुसार गठन भएको हुँदा अविलम्ब कार्य सम्पन्न गरी प्रतिवेदन दिनुहुन अनुरोध छ ।

समितिको गठन
श्री भाष्कर दत्त पन्त, नि. निर्देशक, सचिवालय, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड ।
श्री गेहनाथ गौतम, उप-नियन्त्रक, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय (१०) ।
श्री युक्त प्रसाद शर्मा, उप-निर्देशक, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र ।

(डा. दिल्लीराम रिमाल)
सदस्य-सचिव
सदस्य सचिव

बोधार्थ:
श्री गेहनाथ गौतम, उप-नियन्त्रक, परीक्षा नियन्त्रण कार्यालय (१०) ।
श्री युक्त प्रसाद शर्मा, उप-निर्देशक, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र ।
श्री आर्थिक शाखा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।

अनुसूची २

हाल निर्धारित नौ ग्रेड र अन्य विवरण

सि. नं.	प्राप्ताङ्कको वर्गान्तर (%)	ग्रेड	व्याख्या	स्तरीकृत अङ्क (Grade point)	व्याख्याको विस्तृतीकरण
१	९० र सोभन्दा माथि	A+	Outstanding	४.०	Exceptional evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of extraordinary performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; exceptionally independent in learning and organizing contents with superior communication skills.
२	८० र सोभन्दा माथि ९० भन्दा कम	A	Excellent	३.६	Strong evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of exemplary performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; admirably independent in learning and organizing contents with advanced communication skills.
३	७० र सोभन्दा माथि ८० भन्दा कम	B+	Very good	३.२	Very good evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of higher performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; greatly independent in learning and organizing contents with sound communication skills
४	६० र सोभन्दा माथि ७० भन्दा कम	B	Good	२.८	Good evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of reasonably good independent performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; very independent in learning and organizing contents with reasonable communication skills.
५	५० र सो भन्दा माथि ६० भन्दा कम	C+	Satisfactory	२.४	Adequate evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of reasonably good but not particularly independent performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; reasonably independent in learning and organizing contents with sufficient communication skills.
६	४० र सोभन्दा माथि ५० भन्दा कम	C	Acceptable	२.०	Sufficient evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of acceptable performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; reasonably independent in learning and organizing contents with satisfactory communication skills.
७	३० र सोभन्दा माथि ४० भन्दा कम	D+	Partially acceptable	१.६	Some evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of limited performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; partially independent in learning and organizing contents with basic communication skills.
८	२० र सोभन्दा माथि ३० भन्दा कम	D	Insufficient	१.२	Minimal evidence of understanding and summarizing the subject matter; demonstration of deficient performance in problem-solving, creativity, critical expression and participation; needs close supervision in learning and organizing contents with minimal communication skills.
९	२० भन्दा कम	E	Very insufficient	०.८	Negligible evidence of understanding and summarizing the subject matter; seriously deficient performance in problem-solving, creativity, critical expression and very minimal participation; needs constant supervision in learning and organizing contents with inadequate communication skills.

अनुसूची ३

शैक्षिक सत्र २०७३/०७४ देखि उच्च माध्यमिक तहमा
विद्यार्थी भर्ना सम्बन्धी **संशोधित** सूचना

एस एल सी (SLC) परीक्षाको नतिजा अक्षरांकन पद्धति अनुसार प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरुका लागि उच्च माध्यमिक तहमा भर्नाका सम्बन्धमा माननीय शिक्षा मन्त्रीज्यूको अध्यक्षतामा मिति २०७३/०३/१५ गते बिहान ७:३० बजे बसेको उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को बैठकले शैक्षिक सत्र २०७३/०७४ देखि उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११) मा विद्यार्थी भर्नाका आधारहरु निम्न बमोजिम तोकेको हुनाले सोही बमोजिम मात्र भर्ना गराउन सम्बन्धित सबै सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराइन्छ । साथै उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट सम्बन्धन प्राप्त सबै उ.मा.वि./क्याम्पसहरु तथा परिषद्का जिल्ला स्थित कार्यालयहरुले समेत यसै सूचनालाई आधार मानी सोही अनुसार भर्ना/गराउन निर्णयानुसार अनुरोध गरिन्छ ।

क्र.सं.	उच्च माध्यमिक तहमा पढ्न सक्ने विषयहरु	न्यूनतम GPA	सी प्लस (C⁺) ल्याउनुपर्ने विषयहरु	डी प्लस (D⁺) ल्याउनुपर्ने विषयहरु
1	**Science Subject Group** Physics, Chemistry, Biology/Mathematics/ Computer Science/ Agriculture	2	Science and Mathematics	English , Nepali and Social Studies
2	**Vocational Subject Group** Animal Science/Plant Science, Electrical Engineering/ Civil Engineering/ Computer Engineering	1.6	-	-
3	Mathematics/ Geography/Accountancy/Economics/ Computer Science/ Teaching Mathematics/ Psychology/ Elements of Finance/Jyotish / Co-Operative Management/ Business Studies/Business Mathematics	1.6	-	English, Nepali, Mathematics , Science and Social Studies
4	Physics Education/Chemistry Education/Biology Education/ Teaching Science	1.6	-	English, Nepali, Mathematics, Science and Social Studies
5	English/Alternative English/Teaching English/Linguistics	1.6	-	English , Nepali and Social Studies
6	Mass Communication/Hotel Management/Travel and Tourism	1.6	-	English , Nepali, Mathematics and Social Studies
7	Nepali/Teaching Nepali	1.6	-	English, Nepali and Social Studies
8	History/ Political Science/Culture/Home Science/ Sociology/ Philosophy/Library and Information Science, Rural Development	1.6	-	English, Nepali and Social Studies
9	Introduction to Education/Instructional Pedagogy/ Health and Physical Education/Population Studies/Environment Education	1.6	-	English, Nepali , Science and HPE
10	Human Value Education/General Law/ Sanskrit Byakaran/ Sahitya/Nyaya/Veda/Niti Shastra/ Bouddha Education/Law	1.6	-	English, Nepali and Social Studies
11	Maithali/Hindi/Newari/French/Japanese/Urdu/German/ Chinese and Other Languages	1.6	-	English
12	Dance/Music/Sculpture/Painting/Applied Arts/Sports and Others	1.6	-	English

नोट : यो सूचना Website : www.hseb.edu.np मा समेत हेर्न सकिनेछ ।

पाठ्यक्रम तथा प्रशिक्षण महाशाखा

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सम्पादन तथा प्रकाशन शाखा

फोन नं. ६६३०५८८
६६३४११९
६६३००८८
फ्याक्स : ६६३०७९७

प.सं.
च.नं. ४०८

सानोठिमी, भक्तपुर
Email: info@moecdc.gov.np
www.moecdc.gov.np

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
दर्ता नं. ०१९६८
मिति ०७३।१०।११

मिति २०७३।१०।०५

श्री राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
सानोठिमी, भक्तपुर ।

विषय: जानकारी सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा राष्ट्रिय पाठ्यक्रम विकास तथा मूल्याङ्कन परिषद्ले मिति २०७३।०९।२८ गतेको ६२ औं बैठकबाट कानुन, खेल विज्ञान र संस्कृत धारतर्फ कक्षा ११ र १२ मा विद्यार्थी भर्ना र विषय मिलानका सम्बन्धमा भएका तहाँसँग सम्बन्धित तपसिलबमोजिमका निर्णयहरू यसै पत्रसाथ संलग्न गरी कार्यान्वयनका लागि तहाँ पठाइएको व्यहोरा निर्देशानुसार अनुरोध छ ।

बिनाकुमारी सिटौला
पाठ्यक्रम अधिकृत

तपसिल
निर्णय नं. ६

कक्षा ११ र १२ को कानुनका देहायबमोजिमका विषयहरूको पाठ्यक्रम स्वीकृतिका लागि सिफारिस गर्दा साथै देहायका विषयहरूलाई देहायका समूहमा समूहीकृत गरी अध्ययन अध्यापनको व्यवस्था मिलाउन स्वीकृति दिने गरी शिक्षा मन्त्रालय (मा.मन्त्रीस्तर) बाट भएको निर्णयको अनुमोदन गर्ने ।

कक्षा ११					
समूह	ग	[illegible]	[illegible]		
विषय	Nepali Legal System	General principles and Theories of law	Constitutional Law and Nepali Constitution	-	-
पूर्णाङ्क	100	100	100		
कक्षा १२					
समूह	[illegible]	[illegible]	ङ	[illegible]	[illegible]
विषय	Legal Drafting	Procedural Law	Civil Law and Justice	Criminal Law and Justice	Human Right
पूर्णाङ्क	100 (50+50)	100	50	50	100

नेपाल सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
सम्पादन तथा प्रकाशन शाखा

फोन नं. ६६३०५८८
६६३४९११
६६३००८८
फ्याक्स : ६६३०७९७

सानोठिमी, भक्तपुर
Email: info@moecdc.gov.np
www.moecdc.gov.np

प.सं.
च.नं. ४०८

लागे खेल विज्ञान विषयलाई कक्षा ११ र १२ दुवैमा समूह "ख" मा रहने गरी अध्ययन अध्यापन व्यवस्था मिलाउन स्वीकृति दिने ।

निर्णय नं. ७

२०७१ सालमा एसएलसी दिएका प्राविधिक धारतर्फका विद्यार्थीहरूको प्राप्ताङ्क प्रतिशतका आधारमा निर्धारण गरिएका विषयगत ग्रेडलाई कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्ना गर्ने प्रयोजनका लागि अक्षराङ्कन पद्धति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७२ (संशोधनसहित) ले निर्धारण गरेअनुसार प्राप्ताङ्क प्रतिशतको वर्गान्तर र ग्रेड समायोजन गर्ने ।

निर्णय नं. ८

पत्रकारिता विषय तथा माध्यमिक तहको संस्कृत धारतर्फका विद्यालय तथा वेद विद्याश्रममा अनिवार्य अङ्ग्रेजी अध्ययन गर्ने गरी पाठ्यक्रममा व्यवस्था रहेकोमा कक्षा ११ र १२ अध्ययन गर्नका निम्ति अनिवार्य अङ्ग्रेजी अध्ययन गरेको हुनुपर्ने गरी उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्बाट निर्णय भएको सन्दर्भमा शिक्षा मन्त्रालय (मा. मन्त्रीस्तर) बाट भएको निर्णयका आधारमा देहायबमोजिम गर्ने गरी निर्णयको अनुमोदन गर्ने :

(क) संस्कृत धारतर्फ कक्षा ११ र १२ मा अनिवार्य अङ्ग्रेजी विषयको सट्टा वैकल्पिक संस्कृत रचना विषय अध्ययन गर्न पाउने व्यवस्था गर्ने ।

क्र.सं.	कक्षा ११		कक्षा १२	
	विषय	पूर्णाङ्क	विषय	पूर्णाङ्क
१	अनिवार्य अङ्ग्रेजी वा वैकल्पिक संस्कृत रचना	१००	अनिवार्य अङ्ग्रेजी वा वैकल्पिक संस्कृत रचना	१००

(ख) संस्कृत धार र वेद विद्याश्रममा अध्ययन गरेका विद्यार्थीहरूले अनिवार्य अङ्ग्रेजी विषयको सट्टा विद्यमान पाठ्यक्रम संरचनाअनुसार अध्ययन गरेको संस्कृत धारतर्फको विषयमा प्राप्त गरेको ग्रेडका आधारमा भर्नाको व्यवस्था मिलाउने । संस्कृत भाषामा "डी प्लस" ग्रेड ल्याएको भएमा सामाजिक विषयमा जुन ग्रेड प्राप्त गरेको भएपनि संस्कृत धारतर्फ कक्षा ११ मा भर्ना हुन पाउने व्यवस्था गर्ने ।

(ग) कक्षा ११ मा भर्ना भई पत्रकारिता विषय अध्ययनका निम्ति आवश्यक नपर्ने विषयहरू हटाई सम्बन्धित विषयहरूको ग्रेड कायम गर्ने ।

अनुसूची ४

शाखा कार्यालयबाट विवरण माग गरिएको पत्र

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

सानोठिमी, भक्तपुर, नेपाल

सचिवालय

पत्र संख्या : ०८२।७४

च.नं. : ९३४०

मिति : २०७३/१०/१८

विषय: विवरण उपलब्ध गराउनु हुन ।

श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. विराटनगर कार्यालय,बरगाछी चोक, विराटनगर, मोरङ ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. सिराहा कार्यालय,लाहान, सिराहा ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. जनकपुर कार्यालय, पुर्वोलिया, धनुषा ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. हेटौडा कार्यालय हेटौडा, मकवानपुर ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. काठमाण्डौ कार्यालय, सिनामंगल, काठमाडौं
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. पोखरा कार्यालय, द्वयाग ढाइद, कास्की पोखरा ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. बुटवल कार्यालय, बुटवल, रुपन्देही ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. दाङ कार्यालय, घोराही, दाङ ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. नेपालगंज कार्यालय, कोहलपुर, बाँके ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. धनगढी कार्यालय, धनगढी कैलाली ।
श्री कार्यालय प्रमुखज्यू, रा.प.बो. डडेल्धुरा कार्यालय, डडेल्धुरा ।

उपर्युक्त सम्बन्धमा एस.एल.सी. परीक्षाको नतीजा अक्षराङ्कन पद्धती अनुसार प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरुलाई शैक्षिक सत्र २०७३/७४ देखि कक्षा ११ मा भर्नाको लागि २०७२/०३/१४ को साविक उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को बोर्ड बैठकको निर्णय अनुसार विषयगत आधारहरु निर्धारण गरी सूचना प्रकाशित भएको व्यहोरा विदितै छ । उक्त आधार बाहेक रजिष्ट्रेशन फारम स्वीकृत गरिएका विद्यालयगत विद्यार्थी विवरण र त्यस्ता विद्यालयहरुमा संचालन अनुमति प्राप्त गरेका विषयको विवरण निम्न तालिका अनुसारको ढाँचामा ३ (तिन) दिनभित्र Air Cargo मार्फत वा इमेल ठेगाना hsebgis.nepal@gmail.com मा उपलब्ध गराइदिनुहुन अनुरोध छ ।

सि.नं.	विद्यालयको नाम	अनुमति प्राप्त विषय	प्रधानाध्यापकको नाम	सम्पर्क नं.	विद्यार्थी संख्या	कैफियत
१						कक्षा ११ मा भर्नाको लागि निम्नतम पूर्वाधार पुरा नगरेका विद्यार्थीको नाम, भर्ना हुन चाहेको विषयहरु उल्लेख गरी छुट्टै लिष्ट समेत संलग्न गरी पठाउनुहुन ।
२						

(हस्ताक्षर)

(भरतरमण पेन्त)
नि.निर्देशक तथा संयोजक
रजिष्ट्रेशन छानबिन समिति

बोधार्थ:-
श्रीमान् सदस्य सचिवज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड ।
श्रीमान् परीक्षा नियन्त्रकज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड ।

फोन : [illegible]
इमेल: info@neb.gov.np वेबसाइट: www.neb.gov.np

अनुसूची ५

शाखा कार्यालयबाट प्राप्त विवरण

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

शाखा कार्यालय, काठमाडौं, नेपाल

पत्र संख्या - २०७३/०७४

च.नं. - ८५०

मिति २०७३/१० /२३

विषय :- विवरण सम्बन्धमा ।

श्री राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड,
सानोठिमी, भक्तपुर ।
(सचिवालय)

उपर्युक्त सम्बन्धमा तहाँको मिति २०७३/१०/१८, च.नं. १२४०-०७३/७४ को पत्र प्राप्त भई व्यहोरा अवगत भयो । सो सम्बन्धमा तहाँबाट माग भएको विवरण तपसिल बमोजिम रहेको व्यहोरा निर्देशानुसार अनुरोध छ ।

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	अनुमति प्राप्त विषय	प्रधानाध्यापकको नाम	[illegible] नं.	विद्यार्थी संख्या	कैफियत
–	–	–	–	–	–	कक्षा ११ मा विद्यार्थी रजिष्ट्रेशन गर्ने समय [illegible] मंसिर १५ सम्म [illegible] गरिएको समय [illegible] शैक्षिक सत्र २०७३/०७४ मा कक्षा ११ मा भर्नाको लागि ग्रेडिङको आधार (GPA) अनुसार विद्यार्थी भर्ना कार्य सम्पन्न गरिसकिएको र नियमानुसार भर्ना हुन नपाउने विद्यार्थीहरूलाई तत्काल नै फिर्ता गरिएको [illegible] विद्यार्थीहरू पुन: सम्पर्कमा नआएका हुँदा यस कार्यालयमा [illegible] व्यहोरा अनुरोध छ ।

बोधार्थ:
- श्रीमान् सदस्य सचिवज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।
-श्रीमान् परीक्षा नियन्त्रकज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।

(दुर्गा कुमारी पौड्याल)
शाखा अधिकृत

फोन : [illegible] फ्याक्स : [illegible]

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

शाखा कार्यालय, कैलाली, नेपाल

पत्र संख्या :- 062/068
च.नं. :- 702

मिति : २०७४/१०/२०

श्री राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
सानोठिमी, भक्तपुर ।

विषय : विवरण पठाईएको सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा त्यस कार्यालयको च.नं.१२४० मिति २०७४/१०/१८ गतेको प्राप्त पत्रानुसार शैक्षिक सत्र २०७३/७४ मा कक्षा ११ को रजिष्ट्रेशन फारम भरेका तर साविकको उच्च माध्यमिक शिक्षा परिषद्को बोर्ड बैठकको मिति २०७४/०३/१२ को निर्णय अनुसार निर्धारण गरेका विषयगत आधारहरु पुरा नगरेका तथा ग्रेड वृद्धि गरेको ग्रेड सिट यस कार्यालयमा प्राप्त भएका रजिष्ट्रेशन फारमहरुको विवरण माग भए बमोजिम यसै पत्रसाथ संलग्न गरी तहाँ पठाइएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

(विष्णुप्रसाद कोइराला)
कार्यालय प्रमुख

बोधार्थ :-
श्रीमान् सदस्य सचिवज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।
श्रीमान् परीक्षा नियन्त्रकज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।

कार्यालय प्रमुख

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

शाखा कार्यालय,घोराही,दाङ

पत्र संख्या :- ०७२/७३
च.नं. :- ९४१

२०७२/१०/२०

मिति :

विषय : विवरण पठाइएको

श्रीमान् सदस्य सचिवज्यू
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
सानोठिमी,भक्तपुर

उपर्युक्त विषयमा त्यहाँको मिति २०७२/१०/१८ च.नं. १२४० को प्राप्त पत्रानुसार २०७३/०७४ का लागि कक्षा ११ मा रजिष्ट्रेशन फाराम भरेका न्यूनतम मापदण्ड नपुगी स्वीकृत हुन बाँकी रहेका विद्यालय गत फारामहरु संलग्न सूची अनुसार रहेको हार्दिक अनुरोध छ।

२०७२/१०/२०
(ऋषिराम रिजाल)
कार्यालय प्रमुख
कार्यालय प्रमुख

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

शाखा कार्यालय, अमरगढी, डडेल्धुरा

प.सं. 073/074
च. नं. 232

मितिः २०७३/१०/२१

श्री सचिवालय,
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड,
सानोठिमी, भक्तपुर ।

विषय : जानकारी सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सचिवालय, सानोठिमी, भक्तपुरको चं. नं. १२४० मिति २०७३।१०।१८ को पत्रानुसार विवरण माग भएको र यस कार्यालयको चं. नं. २१२ मिति २०७३।१०।०३ गते पत्रानुसार त्यस कार्यालयमा पठाईएको विवरणमा सम्बन्धित विद्यालयसँग सम्पर्क गर्दा समस्या नरहेको ब्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

(बिल बहादुर नेपाली)
शाखा अधिकृत

शाखा अधिकृत

नेपाल सरकार

राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड

शाखा कार्यालय, बुटवल, रुपन्देही ।

पत्र संख्या :- ०७३/०७४

च.नं. :- ३२२

मिति :- २०७३/१०/२४

विषय :- विवरण पठाईएको सम्बन्धमा ।

श्री राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड
(श्री संयोजकज्यू, रजिष्ट्रेशन छानबिन समिति)
सानोठिमी, भक्तपुर ।

प्रस्तुत विषयमा तहाँको च.नं. १२४० मिति २०७३/१०/१८ को पत्रबाट माग गरे बमोजिमको विवरण तपसिलानुसार पठाईएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

तपसिल:

१. सम्बन्धनपत्रमा विषयगत सम्बन्धन उल्लेख नगरिएका/नपाएका साथै कार्यालयमा विषयगत समबन्धनको अभिलेख नरहेका तर उक्त विषयमा विद्यार्थी भर्ना गरेका कारण रजिष्ट्रेशन स्वीकृत नभएका विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	समबन्धनपत्रमा विषयउल्लेख नभएको तर फारम भरेको विषय	प्र.अ.को नाम	सम्पर्क नं.	विद्यार्थी संख्या	कैफियत
१.	आदर्श मा.वि., बेउराली, पाल्पा	शिक्षा समूहमा (१२२ र १४४)	सरोजप्रसाद नेपाल	९८४७०५५३४१	२	माध्यमिक विषय समूहका विषय मात्र अध्ययन गर्न मिल्ने तर मिल्ने विषयका कक्षा संचालन नभएको ।
२.	दरौंटी मा.वि., पाल्पा	शिक्षा समूहमा (१२२ र १४४)	सुन्दरप्रसाद देवकोटा	९८४७०६९७५२	१	माध्यमिक विषय समूहका विषय मात्र अध्ययन गर्न मिल्ने तर मिल्ने विषयका कक्षा संचालन नभएको ।
३.	नेपाल मा.वि., देवपुली, नवलपरासी	शिक्षा समूहमा (१२० र १४४)	शिवप्रसाद देवकोटा	९८४७०४०७४४	१	१२० विषयमात्र मिल्ने तर उक्त विषयको कक्षा संचालन नभएको ।
४.	पाणिनीबहुमुखी क्याम्पस, सन्धिखर्क, अर्घाखाँची	शिक्षा समूहमा (१४४ र १४६)	ज्ञानबहादुर क्षेत्री	९८४७०६३७९१	२	माध्यमिक विषय समूहका विषय मात्र अध्ययन गर्न मिल्ने तर मिल्ने विषय उक्त क्याम्पसमा कक्षा संचालन नभएको ।
५.	चन्द्रप्रभा मा.वि., खाँचीकोट, अर्घाखाँची	शिक्षा समूहमा (१२२ र १४४)	दिनबहादुर थापा	९८४७०६१२१५	१	माध्यमिक विषय समूहका विषय मात्र अध्ययन गर्न मिल्ने तर मिल्ने विषयका कक्षा संचालन नभएको ।

क्रमशः

२.कुल GPA १.६ वा सो भन्दा माथी भएतापनी भर्ना सम्बन्धी मापदण्ड अनुसार विषयगत योग्यता नपुगेका कारण रजिष्ट्रेशन फाराम अस्वीकृत भएका विद्यार्थी/विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालय कोड	विद्यार्थीको नाम र SLC क्रि.नं.	फारम भरेको विषय समूह	प्रधानाध्यापक/संयोजकको नाम	सम्पर्क नं.	D+ नभएका अनिवार्य विषय	कैफियत
१.	४५०६	पूजा श्रेष्ठ (०४६०७१०० D)	शिक्षा	कोमलनाथ न्यौपाने	९८५७०६४२६६	Math,Science, Social	पेडनिट वर्गसाथ संलग्न गरिएको छ।
२.	४६४२	रेखा थापा (१४६१४१९ G)	शिक्षा	धानेश्वर न्यौपाने	९८४३१२७१३२	Math,Science, Social	
३.	४७३०	मनिषा घर्ती (०४५०२६५ W)	शिक्षा	सुन्दरप्रसाद देवकोटा	९८५७०६१२६५	Math,Science, Social	
४.	४८२९	प्रकाश गौडेल (०४४२०३१ E)	वाणिज्य	सन्तोष अधिकारी	९८५७०८०१३०	Nepali & Math	
५.	४८४२	शान्ती सेढाई (१४४१२४३ U)	शिक्षा	राजेन्द्र के.सी.	९८५७०४०२२८	Nepali , Math,Social	
६.	४८७३	सुशिल अस्लामी मगर(०४४०३४६P)	शिक्षा	चोकबहादुर पाइजा	९८५७०४०१०७	Math,Science, Social	
७.	४८७३	ठक माया महतो (१४४१४५० J)	शिक्षा				
८.	४८७९	धानीसरा कुमाल (१४४१५०६ N)	शिक्षा	लक्ष्मीप्रसाद दवाडी	९८४५०५१७४८	Math,Science, Social	
९.	४९०७	शान्तिदेवी केहार (०४८०३६५ Y)	शिक्षा	चन्द्रप्रसाद पाण्डे	९८५७०११०७०	Nepali & Math	
१०.	४९०८	कमल नेपाली (०४८५७७० L)	शिक्षा	विष्णुप्रसाद राना	९८५७०२५१००	Nepali & Math	
११.	४९४४	एमडि. तौफिक खान (०४८०८५४ J)	वाणिज्य	विवेक महराई	९८४७०२३४२३	Nepali	
१२.	५००८	सुरज नाउ (१४९००१० I)	शिक्षा	गुनाकर गैरे	९८५७०५०००९	Nepali , Math,Social	
१३.	५०११	मानक थापा (०४९३८२९ K)	वाणिज्य	नारायण शर्मा		Nepali	
१४.	५०२०	गणेश भर (१४९१२०८ D)	शिक्षा	माधव के.सी.	०७६-६९०३८५	Nepali	
१५.	५०२०	कंचना चौधरी (०४९३३९६ T)	शिक्षा			Math Science, Social	
१६.	५०२०	सुन्दरी चौधरी (१४९१२४६ P)	शिक्षा			Nepali & Math	
१७.	५०३९	मनिषा यादव (०४९६३३२ K)	शिक्षा	शिवप्रसाद चौधरी	९८४७०३८११२	Nepali & Math	
१८.	५१०६	कल्पना थापा (०४७१४१८ L)	शिक्षा	ज्ञानबहादुर क्षेत्री	९८५७०६२०९९	Math,Science, Social	
१९.	५१२२	ममता नेपाली (०४७२४३८ N)	शिक्षा	दिनबहादुर थापा	९८५७०५१२९५	English, Math, Science	

३. भर्ना सम्बन्धी मापदण्ड अनुसार विषयगत योग्यता भएतापनी कुल GPA १.६ भन्दा कम भएका कारण रजिष्ट्रेशन फारम अस्वीकृत भएका (सम्बन्धित विद्यालयहरुलाई फिर्ता गरिसकिएको)मध्ये कार्यालयमा हालसम्म रहेका विद्यार्थी/विद्यालयहरुको विवरण

क्र.सं.	विद्यालय कोड	विद्यार्थीको नाम र SLC क्रि.नं.	फारम भरेको विषय समूह	प्रधानाध्यापकको नाम	सम्पर्क नं.	कुल GPA	कैफियत
१.	५०३२	प्रियंका थारु (०४९३५१४ H)	शिक्षा (१४४ र १४६)	कृष्णा श्रेष्ठ	९८४७०४६६०४	१.५५	उक्त विषय अध्ययनका लागि आवश्यकपर्ने अनिवार्य विषयमा तोकिएको मापदण्ड पुरा भएतापनी कुल GPA नपुगेको । पेडनिट वर्गसाथ संलग्न गरिएको छ।
२.	५०३२	अनु सुनार (१४९१२५६ Z)	शिक्षा (१४४ र १४६)			१.४५	

नोट: साविक उ.मा.शि.प. को बोर्ड बैठकको निर्णयानुसार बुँदा नं. १ र २ अनुसार फारम भरेका विद्यार्थी/विद्यालयहरुको फारम निर्देशानुसार नै हुने गरी व्यवस्थापन गरिएको र प्राविधिक कारणले नमिलेकाहरुको मात्र विवरण पठाइएको ।

सुरेन्द्रराज पराजुली
कार्यालय प्रमुख

बोधार्थ
श्रीमान् सदस्य-सचिवज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।
श्रीमान् परीक्षा नियन्त्रकज्यू, राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड, सानोठिमी, भक्तपुर ।

अनुसूची ६

अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा गरिएको निर्णयको प्रतिलिपि

आज मिति २०६३ माघ २० गतेका दिन राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका नि. निर्देशक श्री भाष्कर दत्त पन्तको अध्यक्षतामा बैठक बसी निम्न विषयमा छलफल गर्ने तपसिलको उपस्थिति रहेको ।

उपस्थिति

अध्यक्ष - श्री भाष्कर दत्त पन्त - नि. निर्देशक
- श्री [illegible] गौतम - उप निर्देशक
- श्री मुकुन्द प्रसाद लामा - उप निर्देशक
- श्री नरदेव [illegible] - रा.प. बोर्ड
- श्री [illegible] चौधरी - रा.प. बोर्ड
- श्री मधु [illegible] - [illegible]
- श्री [illegible] प्रसाद [illegible] सदस्य
- श्री रामभक्त अधिकारी - ''
- श्री [illegible] प्रसाद [illegible] - [illegible]
- श्री मोहन प्रसाद [illegible] - शिक्षक
- श्री [illegible] शिक्षक

निर्णय: क) +२ तर्फ [illegible] सम्बन्धमा [illegible] अन्तरक्रियामा उपस्थित राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका पदाधिकारी तथा विद्यालय प्रशासन र शिक्षकहरू बिच छलफल हुँदा [illegible] समस्या [illegible] नभएको कुरा अवगत भयो।

आज मिति २०६३/१०/२० गते [illegible] दिन [illegible] मकवानपुर [illegible] राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड [illegible] उपस्थिति [illegible]

उपस्थिति

१. श्री [illegible] अधिकारी ([illegible])
२. श्री भाष्कर दत्त पन्त (नि. निर्देशक)
३. श्री [illegible] गौतम ([illegible])
४. श्री मुकुन्द प्रसाद लामा (उप निर्देशक)
५. श्री नरदेव [illegible] (राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड [illegible])
६. श्री [illegible] चौधरी ('' '')
७. श्री [illegible] ([illegible])
८. श्री [illegible] बहादुर [illegible] ([illegible])
९. श्री [illegible] ([illegible])

निर्णय: क) +२ [illegible] सम्बन्धमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका पदाधिकारी र [illegible] [illegible] कुरा अवगत भयो ।

आज मिति २०६३ साल माघ २३ गते आइतबार राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डका निमित्त निर्देशक श्री भाष्कर दत्त पन्त को संयोजकत्वमा बसेको बैठकको उपस्थिति र निर्णय निम्नानुसार रहेको छ।

उपस्थिति

१. श्री भाष्कर दत्त पन्त
२. श्री गोरखनाथ गौतम
३. श्री पुरुष प्रसाद शर्मा
अनुपस्थित ४. श्री जीवन प्रकाश रेग्मी
५. श्री सूर्य कुमार बराल
६. श्री मित्र प्रसाद कोइराला
७. श्री प्राचीन सिलवाल
८. श्री गोपाल मानन्धर

१. अहिले अवस्थामा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डद्वारा तोकिएको कार्यतालिका सही भएकाले यसलाई नै अवलम्बन गर्नु पर्छ। आगामी दिनमा यी कुराहरूलाई अभिलेखीकरण गराउनु पर्छ।

आज मिति २०७३/१०/२० गते [illegible] परीक्षा बोर्ड [illegible] [illegible] निर्देशक (प्राविधिक) श्री [illegible] [illegible] अध्यक्षतामा रा.प. [illegible] [illegible] बैठकमा [illegible] [illegible] [illegible] निर्णयहरु गरियो ।

उपस्थिति

[illegible]	१.	श्री [illegible]	नि. निर्देशक रा.प.बो.
[illegible]	२.	श्री [illegible]	उप निर्देशक [illegible]
[illegible]	३.	श्री [illegible]	उप निर्देशक [illegible]
[illegible]	४.	श्री [illegible]	[illegible] रा.प.बो. [illegible]
[illegible]	५.	श्री [illegible]	प्र.[illegible]
[illegible]	६.	श्री [illegible]	प्र.[illegible]
[illegible]	७.	श्री [illegible]	प्र.[illegible]
[illegible]	८.	श्री [illegible]	प्र.[illegible]
K.[illegible]	९.	श्री [illegible]	प्र.[illegible]
[illegible]	१०.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	११.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१२.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१३.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१४.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१५.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१६.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१७.	श्री [illegible]	[illegible]
Srijica	१८.	श्री [illegible]	[illegible]
[illegible]	१९.	श्री [illegible]	[illegible]

निर्णयहरु

१. [illegible] रा.प. बोर्ड [illegible] प्र.अं. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] आवश्यक [illegible] [illegible] [illegible] गरी [illegible] [illegible] दिने निर्णय गरियो ।

[illegible]